

ТАМБУРА Е-ПРИМ

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- Развијање основних и елементарних знања на инструменту као равноправном инструменту у уметничкој и народној музици.

- Развијање базичних техника.

- Упознавање делова инструмента.

- Координација леве и десне руке.

- Одржавање инструмента и трзалице.

- Извођење дурске и молске лествице и трозвука основним елементима свирања на тамбури: ударци доле, горе, легато, тремоло, пицкато, великим палцем и средњим прстом десне руке, природни флажолет.

- Извођење техничких вежби за координацију десне и леве руке.

- Коришћење прве, друге, треће и четврте позиције.

- Свирање двохвата и трохвата.

- Самостално увежбавање задатих композиција.

- Овладавање непознатим нотним текстом одговарајуће тежине.

- Упознавање нотног писма класичне и тамбурашке литературе.

- Овладавање основним музичким елементима.

- Развијање музичке меморије.

- Активно учешће у јавним наступима.

- Развијање креативности у складу са својим музичким, емоционалним и интелектуалним способностима.

- Оспособљавање за самосталност у раду.

I ЦИКЛУС (I, II и III разред)

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Упознавање ученика са пореклом инструмента и његовим деловима.

- Правилно седење и држање инструмента.

- Правилно постављање леве и десне руке.

- Правилно држање трзалице.

- Описмењавање ученика, које обухвата основне ритмичке вредности (цела, половина, четвртина и осмина) и одговарајуће паузе, врсте такта (дво, тро, четворочетвртински и шестоосмински такт).

- Упознавање основних динамичких ознака (f, p, mf) и ознака за темпо (andante, adagio, moderato).

- Објашњење основне технике свирања на тамбури: ударци на доле, наизменично свирање, пицкато и тремоло.

ЛЕСТВИЦЕ

- Свирање лествица кроз једну октаву у првој позицији са трозвучима и обртајима, до три предзнака.

ЛИТЕРАТУРА

- А. Александров: Школа свирања на домри

- В. Чунин: Школа свирања на домри

- Б. Стојановић: Тамбурашки буквар

- Б. Стојановић: 20 игара за соло тамбуру

- Д. Марковић: Мали комади, I и II свеска

- А. Александров: Педагошки репертоар домриста, I и II разред

- Фортунатов: Хрестоматија за виолину, I и II разред

- Фортунатов: Избор етида за виолину, I и II свеска

- Шрадик: Вежбе за леву руку, I свеска

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две дурске лествице кроз једну октаву са трозвучима;

- четири етиде;

- пет комада различитог карактера.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

Смотра (на крају школске године)

1. Једна лествица;

2. Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева);

3. Две композиције, по слободном избору.

НАПОМЕНЕ

Смотре и обавезни јавни наступи не подлежу конвенционалном, нумеричком начину оцењивања. Њихова сврха је да омогуће јавни увид у квалитет наставничког рада и процес ученичког развоја и напретка, као и да буду неопходан полигон за ученичко рано стицање извођачког искуства.

Школама се оставља могућност да, у оквирима својих школских програма, пропишу неки други вид оцењивања (усмени или писмени коментар наставника или групе наставника, чланова одговарајуће комисије).

Ученику је на смотри у току школске године допуштено да свира из нота, али на обавезним јавним наступима и на другој смотри на крају школске године мора да свира напамет, једнако као на свим осталим јавним наступима, смотрама и годишњим испитима, до краја школовања у основној музичкој школи.

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Даљи рад на левој и десној руци и њиховом координацијом.
- Усавршавање технике тремола и наизменичних удараца.
- Упознавање ученика са шеснаестинама, триолама и пунктираним ритмом.
- Обрада нових врста тактова: 3/8, 2/2, 3/2.
- Објашњење нових динамичких нијанси: мецо пиано, крешендо и декрешендо.

ЛЕСТВИЦЕ

- Рад на дурским лествицама кроз једну октаву при коришћењу II и III позиције.

ЛИТЕРАТУРА

- А. Александров: Школа свирања на домри
- V. Чунин: Школа свирања на домри
- Б. Стојановић: Тамбурашки буквар
- Б. Стојановић: 20 игара за соло тамбуру
- Д. Марковић: Мали комади, I и II свеска
- А. Александров: Педагошки репертоар домриста, I и II разред
- Фортунатов: Хрестоматија за виолину, I и II разред
- Фортунатов: Избор етида за виолину, I и II свеска
- Шрадик: Вежбе за леву руку, I свеска
- Родионов: Почетна школа за виолину
- Група аутора: Народне игре

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две дурске лествице кроз једну октаву у II и III позицији са трозвучима и потезима;
- четири етиде;
- пет комада различитог карактера.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

СМОТРА (на крају школске године)

1. Једна лествица;
2. Једна етида (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа);
3. Две композиције, по слободном избору.

III разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Анализа једноставних музичких облика.
- Даље усавршавање технике свирања тремола.
- Рад на украсима (предудар).
- Упознавање природних флажолета и извођење пицикато палцем и средњим прстом.
- Израда динамичких нијанси: крешендо, декрешендо.
- Обрада једноставних двохвата и трохвата.

ЛЕСТВИЦЕ

- Упознавање молских лествица.
- Свирање лествица кроз две октаве.

ЛИТЕРАТУРА

- А. Александров: Школа свирања на домри
- В. Чунин: Школа свирања на домри
- Б. Стојановић: 20 игара за соло тамбуру
- Д. Марковић: Мали комади, I и II свеска
- Фортунатов: Хрестоматија за виолину, I и II разред
- Фортунатов: Избор етида за виолину, I и II свеска
- Шрадик: Вежбе за леву руку, I свеска
- Родионов: Почетна школа за виолину

- Група аутора: Народне игре
 - Д. Марковић: Школа за виолину, II свеска
 - Волфарт: Етиде за виолину, оп. 45
 - Ивановић: Од преткласика до модерне, II свеска
- Обавезни минимум програма
- две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима;
 - четири етиде;
 - пет комада различитог карактера.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Најмање два комада различитог карактера.
- Испитни програм се изводи напамет уз пратњу клавира.

II ЦИКЛУС (IV, V и VI разред)

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Упознавање и свирање композиција крупне форме: став из концертина, концерта, сонатине или варијације.
- Рад на лествицама до четири предзнака са ритмичким променама.
- Рад на украсима (двоструки предудар и краћи трилер).
- Инсистирање на музичком изразу.
- Читање с листа једноставних композиција.
- Оспособити ђаке да самостално штимују своје инструменте.

ЛИТЕРАТУРА

- Фортунатов: Хрестоматија за виолину, IV и V разред
- Фортунатов: Јуниј скрипач, друга свеска
- Б. Стојановић: 20 игара за соло тамбуру
- Група аутора: Народне игре
- Хендл: Варијације
- О. Ридинг: Концерти за виолину ха-мол, А-дур, Бе-дур
- П. Николић: Кончертино Ге-дур, А-дур
- Макс: Кончертино фачиле
- Вивалди: Концерт Ге-дур
- Кајзер: Етиде за виолину, оп. 24
- Шрадик: Вежбе за леву руку, I свеска

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две дурске и две молске лествице кроз две октаве са трозвучима и потезима;
- четири етиде;
- четири комада различитог карактера;
- једна велика форма.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица по избору дурска или молска кроз две октаве са трозвучима и потезима.;
 2. Три комада различитог садржаја.
- Испитни програм се изводи напамет уз пратњу клавира.

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Рад на промени позиција у скоковима за леву руку.
- Упознавање украса: мордент, трилер.
- Упознавање нових ознака за темпо и агогику (vivo, piu mosso, meno mosso, accelerando)

ЛЕСТВИЦЕ

- Усавршавање свирања лествица.

ЛИТЕРАТУРА

- Галички: Хрестоматија за виолину, III свеска
- Ивановић: Од преткласике до модерне, II и III свеска
- Кајзер: Етиде за виолину
- Волфарт: Етиде за виолину оп. 45, II свеска
- Вивалди: Концерти за виолину, Ге-дур, Де-дур
- О. Ридинг: Концерти за виолину, Ге-дур, Де-дур, а-мол

- Д. Марковић: Мали комади, III свеска
- Фортунатов: Хрестоматија за виолину, V и VI разред
- Б. Стојановић: 20 игара за соло тамбуру
- Група аутора: Народне игре
- Шрадик: Вежбе за леву руку, I свеска

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две дурске и две молске лествице до пет предзнака кроз две октаве са трозвучима и потезима;
- четири етиде;
- четири комада различитог карактера;
- једна велика форма.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица по избору, дурска или молска, кроз две октаве са трозвучима и потезима;
 2. Три комада различитог садржаја.
- Испитни програм се изводи напамет уз пратњу клавира.

VI РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Даљи рад на комплетном музичком усавршавању, који подразумева захтеве у квалитету, темпу, динамици и квалитету тона.
- Усавршавање украса.
- Усавршавање технике тремола.
- Рад на легату у левој руци.
- Упознавање различитих ефеката на инструменту: вибрато десном и левом руком.

ЛЕСТВИЦЕ

Рад на лествицама кроз три октаве који захтева прештимавање IV жице цис1 на ха мале октаве.

ЛИТЕРАТУРА

- Кројцер: Етиде за виолину
- Фортунатов: Етиде за виолину
- Кајзер: Етиде за виолину
- Фортунатов: Млади виолиниста, III свеска
- Верачини: Сонате за виолину
- Вивалди: Концерти за виолину, а-мол, ге-мол
- Хубер: Кончертино Еф-дур
- Будашкин: Концерт за домру ге-мол, I став
- Бакланова: Кончертино де-мол
- Шрадик: Вежбе за леву руку, I свеска
- Б. Стојановић: 20 игара за соло тамбуру
- Група аутора: Народне игре

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- две дурске и две молске лествице кроз две и три октаве са трозвучима и потезима;
- четири етиде;
- четири комада различитог карактера;
- једна крупна форма.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Три комада различитог карактера.
- Испитни програм се изводи напамет уз пратњу клавира.

НАПОМЕНА

- За IV, V и VI разред је обавезна смотра на полугодишту, где се изводи следећи програм:
- два комада различитог карактера.

ТАМБУРА А-БАС ПРИМ

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- Развијање основних и елементарних знања на инструменту као равноправном инструменту у уметничкој и народној музици.
- Развијање базичних техника.
- Извођење дурске и молске лествице и трозвука основним елементима свирања на тамбури: ударци доле, горе, легато, тремоло, пицикато, великим палцем и средњим прстом десне руке, природни флажолет.
- Коришћење прве, друге, треће и четврте позиције.

- Свирање двохвата и трохвата.
- Самостално увежбавање задатих композиција.
- Овладавање непознатим нотним текстом одговарајуће тежине.
- Упознавање нотног писма класичне и тамбурашке литературе.
- Овладавање основним музичким елементима.
- Развијање музичке меморије.
- Активно учешће у јавним наступима.
- Развијање креативности у складу са својим музичким, емоционалним и интелектуалним способностима.
- Оспособљавање за самосталност у раду.

I ЦИКЛУС (I, II и III разред)

I РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Упознавање делова инструмента.
- Правилно седење и држање инструмента.
- Координација леве и десне руке.
- Одржавање инструмента и трзалице.
- Извођење техничких вежби за координацију десне и леве руке.

ЛЕСТВИЦЕ

Е, А, Де и Ге. Трозвуци кроз једну октаву.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Пет етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Четири комада.

КОМАДИ

- Четири комада.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- десет техничких вежби;
- три етиде;
- три народне песме и игре;
- три комада.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

Смотра (на крају школске године)

1. Једна лествица;
2. Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева);
3. Две композиције, по слободном избору.

НАПОМЕНЕ

Смотре и обавезни јавни наступи не подлежу конвенционалном, нумеричком начину оцењивања. Њихова сврха је да омогуће јавни увид у квалитет наставничког рада и процес ученичког развоја и напретка, као и да буду неопходан полигон за ученичко рано стицање извођачког искуства.

Школама се оставља могућност да, у оквирима својих школских програма, пропишу неки други вид оцењивања (усмени или писмени коментар наставника или групе наставника, чланова одговарајуће комисије).

Ученику је на смотри у току школске године допуштено да свира из нота, али на обавезним јавним наступима и на смотри на крају школске године мора да свира напамет, једнако као на свим осталим јавним наступима, смотрима и годишњим испитима, до краја школовања у основној музичкој школи.

II РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Свирање у другој и трећој позицији. Систематска обрада четврте позиције. Савлађивање тремола
- Ритам: цела, половина, четвртина, четвртина са тачком, синкопа са одговарајућим паузама.

ЛЕСТВИЦЕ

Дурске и молске лествице до три предзнака, трозвуци кроз једну октаву.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Пет етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Четири комада.

КОМАДИ

- Три комада.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- десет техничких вежби;
- три народне песме и игре;
- два комада;
- један став концерта или кончертина.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

Смотра (на крају школске године)

1. Једна лествица;
2. Једна етида (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа);
3. Две композиције, по слободном избору.

III РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Свирање у петој, шестој и седмој позицији. Промена позиције.
- Метрика: 3/8, 6/8.
- Ритам: триола, мала синкопа, осмина с тачком и обрнуто са одговарајућим паузама.
- Читање с листа и упознавање са динамиком.

ЛЕСТВИЦЕ

Све дурске и молске са трозвучима кроз једну октаву.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Пет етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Четири комада.

КОМАДИ

- Четири комада.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- десет техничких вежби;
- три етиде;
- три народне песме и игре;
- три комада;
- један став концерта или кончертина.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Скала по избору са трозвуком кроз једну октаву;
 2. Једна етида;
 3. Једна народна песма или игра;
 4. Два комада уз клавирску пратњу.
- Испитни програм се изводи напамет.

II ЦИКЛУС (IV, V и VI разред)

IV РАЗРЕД

(2 часа недељно. 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Пуна синхронизација леве и десне руке.
- Свирање у осмој, деветој и десетој позицији.
- Украси - предудар, трилер.
- Ритам - секстола, пентола, дуола.

ЛЕСТВИЦЕ

Дур, мол до четири предзнака кроз две октаве са трозвуком.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Шест етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Четири комада.

ВЕЛИКЕ ФОРМЕ

- Један став концерта или концертна.

ЛИТЕРАТУРА

- Веће форме: С. Мах: Концертно фачиле
- Бетовен: Сонатина Ге-дур
- Николић: Концертно у старом стилу
- Мокру: Концертно Ге-дур

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- техничке вежбе - десет вежби;
- етиде - четири етиде;
- народне песме - три комада;
- комади уз клавирску пратњу - три комада;
- једна велика форма (став концерта или концертна).

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица кроз две октаве са трозвуком;
 2. Једна етида;
 3. Једна народна песма или игра;
 4. Један комад уз клавирску пратњу;
 5. Један став велике форме;
- Испитни програм се изводи напамет.

V РАЗРЕД

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Упознавање са свим положајима на инструменту.
- Промена положаја.
- Неговање лепог тона.
- Примена украса.

ЛЕСТВИЦЕ

Све дурске и молске кроз две октаве и трозвучима, доминантни септакорд.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Шест етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Шест комада.

ВЕЛИКЕ ФОРМЕ

- Једна велика форма.

ЛИТЕРАТУРА

- Велике форме: Ф. Куцхлер: Концертно Де-дур, оп. 12
- Ридинг: Концерт Де-дур, оп. 36
- Ридинг: Концерт Ге-дур, оп. 24
- Ридинг: Концерт ха-мол
- Портноф: Концертно Ге-дур

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- десет техничких вежби;
- четири етиде;
- четири народне песме или игре;
- три комада уз клавирску пратњу;
- једна велика форма.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна молска лествица кроз две октаве са трозвучима и септакордом;
2. Једна етида;
3. Једна народна песма или игра;
4. Један комад уз клавирску пратњу;
5. Једна велика форма.

Испитни програм се изводи напамет.

VI РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње)

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

- Даљи рад на развоју технике.
- Вежбе за промену позиције.
- Неговање музичке фразе, изражајности и музичке индивидуалности.

ЛЕСТВИЦЕ

Све дурске и молске у целокупном опсегу инструмента са трозвучима, доминантним и умањеним септакордом.

ТЕХНИЧКЕ ВЕЖБЕ

- Двадесет вежби.

ЕТИДЕ

- Шест етида.

НАРОДНЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ

- Шест комада.

ВЕЛИКЕ ФОРМЕ

- Једна велика форма.

ЛИТЕРАТУРА

Велике форме:

- Ридинг: Кончертино а-мол, оп. 21.
- Бермел: Кончертино Ге-дур, оп. 1.
- Хубер: Кончертино Еф-дур, оп. 7.
- Сајц: Кончертино бр. 5 и бр. 2.

ОБАВЕЗНИ МИНИМУМ ПРОГРАМА

- све предвиђене лествице;
- десет техничких вежби;
- три етиде;
- четири народне песме или игре;
- три комада из клавирску пратњу;
- једна велика форма.

ЈАВНИ НАСТУПИ

- обавезна два јавна наступа током школске године.

ИСПИТНИ ПРОГРАМ

1. Једна лествица у целокупном опсегу инструмента са трозвучима, доминантни и умањени септакорд;

2. Једна етида;
3. Једна народна игра или песма;
4. Један комад уз клавирску пратњу;
5. Једна велика форма.

Испитни програм се изводи напамет.

ЛИТЕРАТУРА

- Шрадик: Вежбе за виолину, 1-15 (прилагодити штиму инструмента)
- Л. Малагурски: Школа за тамбуру бисерницу
- Л. Чуњин: Школа свирања на домри
- А. Александров: Школа свирања на домри
- Б. Стојановић: Тамбурашки буквар
- Тамбурашке игре
- Г. Суботин: Школа свирања на уметничкој тамбури
- Д. Марковић: Мали комади за виолину и клавир, I, II и III свеска
- Фортунатов: Збирка етида за виолину, I и II свеска
- Фортунатов: Хрестоматија за виолину и клавир, I и II књига
- Гарлицки и Родионов: Млади виолиниста, I и II књига
- Сузуки: Школа за виолину
- Златне степенице, I и II књига
- Велике форме:
- Хендл: Варијације
- П. Николич: Кончертино Ге-дур
- Макс: Кончертино фачиле
- Бетовен: Сонатине
- О. Ридинг: Концерт ха-мол
- Ф. Килер: Кончертино Ге-дур, Де-дур
- А. Комаровски: Кончертино Ге-дур

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ТАМБУРЕ Е ПРИМ И А-БАС ПРИМ

Због досадашњег неуједначеног приступа у изучавању тамбуре, изабране су оне методе које су у пракси дале највеће резултате. Покрети десне руке су из шаке, са употребом трзалице од рога или адекватне тврде пластике. Дужина трзалице треба да је иста као дужина палца десне руке ученика. Трзалица у односу на палац треба да захвати угао од 20 до 30 степени. Десна рука не сме да се ослања на горњу плочу тамбуре осим на самом ободу тј. на страницама. Код е-прима положај леве руке је такав да сваки прст иде на следећи лествични тон, а код бас-прима у свако поље по један прст.

Тежиште програма је на савладавању техничких и музичких проблема у оквиру практичног рада са сваким учеником посебно.

У прва три разреда тежиште је на решавању техничких проблема, правилном држању инструмента и произвођењу здравог тона, а у четвртом, петом и шестом разреду се поред технике више ради на интерпретацији.

Програм обухвата народну и уметничку музику па треба инсистирати на стилској различитости. У четвртом, петом и шестом разреду важан елемент у савлађивању програма је рад у оркестру где се на практичан начин развија смисао за колективно музицирање.